
સ્વત્પ્રકાશિકા

Document Information

Text title : Svatmaprakashika

File name : svatmaprakashika.itx

Category : shankarAchArya

Location : doc_z_misc_shankara

Author : Adi Shankaracharya

Transliterated by : Sunder Hattangadi

Proofread by : Sunder Hattangadi

Latest update : Nov. 9, 2009

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts
are generated using **sanscript**.

December 22, 2023

sanskritdocuments.org

స్వత్మప్రకాశికా

॥ శ్రీః ॥

॥ స్వత్మప్రకాశికా ॥

జగత్కారణమజ్ఞానమేకమేవ చిదన్యతమ్ |
 ఏక ఏవ మనః సాఙ్కీ జానాత్మేవం జగత్త్రయమ్ || १ ||
 వివేకయుక్తబుద్ధ్యహం జానామ్యత్కానమద్వయమ్ |
 తథాపి బ్రహ్మమోషాదివ్యవహారః ప్రతీయతే || २ ||
 వివర్తోఽపి ప్రపణోఽమే సత్యవద్భూతి సర్వదా |
 ఇతి సంశయపాశేన బ్రథోఽహం చిన్ని సంశయమ్ || ३ ||
 ఏవం శిష్యవచః త్రుత్వా గురురాహోత్తరం స్ఫురమ్ |
 నాజ్ఞానం న చ బుద్ధిశ్చ న జగన్న చ సాఙ్కీతా || ४ ||
 గంధమోషాదయః సర్వే కృతాః సత్యే ద్వయే త్వయి |
 భాతీత్యుక్తే జగత్సరవం సద్గుపం బ్రహ్మ తద్భవేత్ || ५ ||
 సర్వదౌ రజ్జనత్తేవ బ్రహ్మసత్తేవ కేవలమ్ |
 ప్రపణోఽధారరూపేణ వర్తతే తజ్జగన్న హి || ६ ||
 యథేష్టమఖిసంవ్యాప్య శర్వరా వర్తతే తథా |
 ఆశ్చర్యబ్రహ్మరూపేణ తపం వ్యాపోఽసి జగత్త్రయమ్ || ७ ||
 మరుభూమౌ జలం సరవం మరుభూమాత్తమేవ తత్ |
 జగత్త్రయమిదం సరవం చిన్నాత్తం సువిచారతః || ८ ||
 బ్రహ్మదిస్తుమఖపర్వాన్తాః ప్రాణిసస్వయి కల్పితాః |
 బుద్ధువుదాదితరజ్ఞాన్తా వికారాః సాగరే యథా || ९ ||
 తరజ్ఞత్వం ద్రువం సిధుర్న వాళ్మితి యథా తథా |
 విషయాన్నసవాళ్మాచ్ తే మహాదాన్నసరూపతః || १० ||

పిష్టం వ్యాప్య గుడం యద్వన్మాధుర్యం న హి వాశ్చతి |
 పూర్జాన్వో జగద్వ్యప్య తదానస్తం న వాశ్చతి || ११ ||
 దారిద్ర్యశా యథా నాస్తి సంపన్నస్య తథా తవ |
 బ్రహ్మనస్తనిమగ్నస్య విషయశా న సంభవేత్ || १२ ||
 విషం దృష్టామృతం దృష్టావ్ విషం త్వజతి బుద్ధిమాన్ |
 ఆత్మానమపి దృష్టావ్ త్వం త్వజానాత్మానమాదరాత్ || १३ ||
 ఖుటూపభాసకో భానుర్లు టనాశే న నశ్యతి |
 దేహవభాసకః సాక్షి దేహనాశే న నశ్యతి || १४ ||
 నిరాకారం జగత్సర్వం నిర్వలం సచివదాత్మకమ్ |
 దైవతాభావాత్మతం కన్మాదభయం పూర్జస్య మే వద || १५ ||
 బ్రహ్మదికం జగత్సర్వం త్వయ్యాన్వే ప్రకల్పితమ్ |
 త్వయ్యేవ లీనం జగత్త్వం కథం లీయనే వద || १६ ||
 న హి ప్రపఞ్చో న హి భూతజాతం |
 న చేస్త్నియం ప్రాణగణో న దేహః |
 న బుద్ధిచిత్తం న మనో న కర్తా |
 బ్రహ్మావ సత్యం పరమాత్మరూపమ్ || १७ ||
 సర్వం సుఖం విధి సుదుఃఖనాశా-
 త్సర్వం చ సద్గుపమసత్యనాశాత్ |
 చిద్రూపమేవ ప్రతిభానయుక్తం |
 తస్మాదభణం పరమాత్మరూపమ్ || १८ ||
 చిదేవ దేహస్తు చిదేవ లోకా-
 శిఘ్రదేవ భూతాని చిదిస్త్నియాణి |
 కర్తా చిదస్తఃకరణం చిదేవ
 చిదేవ సత్యం పరమార్థరూపమ్ || १९ ||
 న మే బ్ధానో న మే ముక్తిర్న మే శాస్త్రం న మే గురుః |
 మాయమాత్రవిలాసో హి మాయాతీతోఽహమద్వయః || २० ||
 రాజ్యం కరోతు విజ్ఞాని భిజ్ఞామటతు నిర్భయః |
 దోషైర్న లిప్యతే శుద్ధః పద్మపత్రమివామ్మసా || २१ ||

పుణ్యాని పాపకర్మణి స్వప్నగాని న జాగ్రత్తి।
 ఏవం జాగ్రత్తపుణ్యపాపకర్మణి న హి మే ప్రభోః॥ 27॥
 కాయః కరోతు కర్మణి వృథా వాగుచ్యతామిహా।
 రాజ్యం ధ్యాయతు వా బుధి పూర్ణస్వ మమ కా త్తతిః॥ 28॥
 ప్రాణశ్వరస్త తద్దర్శైః కామైరావ హాన్యతాం మనః।
 ఆన్మామృతపూర్ణస్వ మమ దుఃఖం కథం భవేత్॥ 29॥
 ఆన్మామృతమగోఽసౌ దేహి తత్త న దృశ్యతే।
 లవణం జలమధ్యస్థం యథా తత్త లయం గతమ్॥ 2X॥
 ఇస్మియాణి మనః ప్రాణా అహంకారః పరస్వరమ్।
 జాడ్యసంగతిమత్స్యజ్య మగ్నా మయి చిదర్జిషే॥ 31॥
 ఆత్మానమజ్ఞానా వేదికై త్వజ్ఞానం ప్రపలాయితమ్।
 కర్మత్వమద్వై మే నష్టం కర్మవ్యం వాపి న క్వచిత్॥ 32॥
 చిదమృతసుఖరాశో చిత్తిషేనం విలినం
 కయమధిగత ఏవ వృత్తివజ్ఞాచత్తరజిః।
 క్షమితసుఖసమద్రో నిర్పిచేష్టః సుపూర్ణః
 కథమిహా మమ దుఖం సర్వదైకోఽహమస్మి॥ 33॥
 ఆన్మరూపోఽహమఖణబోధః
 పరాత్మరోఽహం ఘనచిత్పుకాశః।
 మేఘా యథా వ్యోమ న చ స్వీశత్త్వి
 సంసారదుఃఖాని న మాం స్వీశత్త్వి॥ 34॥
 అస్మిమాంసపురీషాస్త్రవర్గలోమసమన్వితః।
 అన్మాదః స్ఫూర్ధదేహః స్వాదతోఽహం శుద్ధచిదనః॥ 30॥
 సూలదేహశ్రితా ఏతే సూలాదిభున్నస్వ మే న హి।
 లిజ్జం జడాత్మకం నాహం చిత్పురూపోఽహమద్వయః॥ 31॥
 క్షత్రిపాసాస్యభాధిర్యకామక్రోధాదయోఽఖిలాః।
 లిజ్జదేహశ్రితా హ్యతే నైవాలిజ్జస్వ మే విభోః॥ 32॥
 అనాద్వజ్ఞానమేవాత్ కారణం దేహమచ్యతే।
 నాహం కారణదేహాఽపి స్వప్తకాశో నిరజ్జనః॥ 33॥

జడత్వప్రియమోదత్వధర్మః కారణదేహగః।
న స్ని మమ నిత్యస్య నిర్వికారస్వరూపిణః॥ 3४॥

జీవాదిభ్యనుః పరేశోఽస్తి పరేశత్వం కుతస్తవ।
ఇత్యజ్ఞజనసంవాదో విచారః క్రియతేఽధనా॥ 3५॥

అధిష్టానం చిదాభాసో బుద్ధిరేతత్త్తయం యదా।
అజ్ఞానాదేకవద్భూతి జీవ ఇత్యచ్యతే తదా॥ 3६॥

అధిష్టానం న జీవః స్వాత్మీత్యేకం నిర్వికారతః।
అవస్తుతావచ్చిదాభాసో నాస్తి తస్య చ జీవతా॥ 3७॥

ప్రత్యేకం జీవతా నాస్తి బుద్ధిరపి జడత్వతః।
జీవ ఆభాసకూటస్థబుద్ధిత్తయమతో భవేత్॥ 3८॥

మాయాభాసో విశుద్ధాత్మా త్తయమేతన్యహేశ్వరః।
మాయాభాసోఽప్యవస్తుతావిత్యేకం నేశ్వరో భవేత్॥ 3९॥

పూర్వతావిన్నిర్వికారతావిద్విశుద్ధతావిన్యహేశ్వరః।
జడత్వహేతోర్మాయామామీశ్వరత్వం ను దుర్భటమ్॥ 4०॥

తస్యాదేతత్తయం మిథ్యా తదర్థి నేశ్వరో భవేత్।
ఇతి జీవేశవరో భాతః స్వాజ్ఞానాస్తి హి వస్తుతః॥ 4१॥

ఘుటాకాశమలాకాశో మహోకాశే ప్రకల్పితో।
వివం మయి చిదాకాశే జీవేశో పరికల్పితో॥ 4२॥

మాయాతత్మార్యవిలయే నేశ్వరత్వం చ జీవతా।
తతః శుద్ధచిదేవాహం చిదోయ్యమనిరుపాధితః॥ 4३॥

సత్యచిద్ధనమన్మమద్వయం
సర్వదృశ్యరహితం నిరామయమ్।
యత్పుదం విమలమద్వయం శివం
తత్పుదాహామితి మౌనమాశ్రయే॥ 4४॥

పూర్వమద్వయమఖణిచేతనం
విశ్వబేదకలనాదివర్జితమ్।
అద్వీతీయపరసంవిధంశకం
తత్పుదాహామితి మౌనమాశ్రయే॥ 4५॥

జన్మమృత్యుసుఖదుఃఖవరితం
 జూతిసీతికులగోత్రధారగమ్ |
 చిద్యవర్తజగతోన్స్య కారణం
 తత్పదాహమితి మౌనమాశ్రయే || ४८ ||

 ఉలూకస్య యథా భానావన్ధకారః ప్రతీయతే |
 స్వప్తకశే పరానన్నే తమో మూర్ఖస్య భాసతే || ४९ ||
 యథా దృష్టినిరోధార్తో సూర్యో నాస్తితి మన్యతే |
 తథాజ్ఞానావృతో దేహీ బ్రహ్మ నాస్తితి మన్యతే || ५० ||
 యథామృతం విషాదిభ్యన్నం విషదోష్మర్న లిప్యతే |
 న సుపూర్వము జడాదిభ్యన్నో జడదోషాన్పుకాశయన్ || ५१ ||
 స్వల్పాపి దీపకణికా బహులం నాశయేత్తమః |
 స్వలోచపి బోధో మహతిమవిద్యం శమయేత్తథా || ५२ ||
 చిర్మాపత్వాన్న మే జాడ్యం సత్యత్వాన్నాన్నస్తతం మమ |
 ఆన్ధత్వాన్న మే దుఃఖమజ్ఞానాదాభుతి తత్తయమ్ || ५३ ||
 కాలత్రయే యథా సర్వోరజ్జో నాస్తి తథా మయి |
 అహంకారాది దేహాన్తం జగన్నాప్త్యహమద్వయః || ५४ ||
 భానో తమఃప్రకాశత్వాన్నాగీకుర్వణై సజ్జనాః |
 తమస్తత్వార్థసాక్షితి భ్రాస్తబ్దిరహో మయి || ५५ ||
 యథా శితం జలం వహ్నాసంబధాదుష్టవద్భవేత్ |
 బుద్ధితాదాత్మ్యసంబధాత్మర్థత్వం వస్తుతో న హిః || ५६ ||
 జలబిస్తుభిరాకాశం న సిక్తం న చ శుధ్యతి |
 తథా గజ్జాజలేనాయం న శుద్ధో నిత్యశుద్ధతః || ५७ ||
 వృక్షోత్సవుష్టలైరవృక్షో యథా తృప్తిం న గచ్ఛతి |
 మయ్యధ్యస్తాన్నపానాద్వైస్తథా తృప్తిర్న విద్యతే || ५८ ||
 సాణో ప్రకలుతశోచరః న స్థాయిత్వం న బాధతే |
 స్వస్మిన్సైతివశు స్వం బాధితుమశక్యతే || ५९ ||
 అజ్ఞానే బుద్ధివిలయే నిద్రా సా భణ్యతే బుద్ధైః |
 విలీనజ్ఞానతత్త్వార్థే మయి నిద్రా కథం భవేత్ || ६० ||

బుధేః పూర్జవికాసోఽయం జాగరః పరికీర్యతే।
ఏకారాదివిహీనత్వాజ్ఞాగరో మే న విద్యతే॥ ५८॥

సూక్ష్మనాడీమ సంచారో బుధేః స్వప్నః ప్రజాయతే।
సంచారధర్మరహితే స్వప్నో నాష్టి తథా మయి॥ ८०॥

పరిపూర్జస్య నిత్యస్య శుద్ధస్య జ్యోతిషో మమ
ఆగన్మకమలాభావాత్మిగ్రం సౌనేన ప్రయోజనమ్॥ ८१॥

దేశాభావాత్మవ్ గ్రస్తవ్యం స్థానాభావాత్మవ్ వా స్థితిః।
పూర్జే మయి స్థానదేశో కలిపతావహమద్వయః॥ ८२॥

ప్రాణసంచారసంశోషాత్మిపాసా జాయతే ఖలు।
శోషణానర్థచిద్రూపే మయ్యశా జాయతే కథమ్॥ ८३॥

నాడీమ పీడ్యమానాసు వాయ్వగ్నిభ్యం భవేత్తుధా।
తయోః పీడనహాతుత్వాత్మంవిద్రూపే కథం మయి॥ ८४॥

శరీరసితితైథిల్యం శైవతలోమసమన్వితమ్।
జిరా భవతి సా నాస్తి నిరంశే మయి సర్వగే॥ ८५॥

యోషిత్తీగ్రిడా సుఖస్యాన్తర్గర్వాధ్యం యోవనం కిలా।
ఆత్మానస్యే పరే పూర్జే మయి నాష్టి హి యోవనమ్॥ ८६॥

మూర్ఖబుధిపరివ్యాప్తం దుఃఖానామాలయం సదా।
బొల్యం కోపనశీలాస్తం న మే సుఖజలాముఖధేః॥ ८७॥

పవం తత్త్వవిచారాబో నిమగ్నానాం సదా నృణామ్।
పరమాద్వేతవిజ్ఞానమపరోక్షం న సంశయః॥ ८८॥

ఇతి శ్రీమత్వరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శిగోవిషభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య
శ్రీమచ్ఛంకరభగవతః కృతో
స్వాత్మప్రకాశికా సంపూర్జా॥

Svatmaprakashika

pdf was typeset on December 22, 2023

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

